
Streepjestaal

Over gebaksgrenzen en vredesduiven

Marijke Spanjersberg

Twee werelden

Zoeken naar de oorzaak van het probleem	Patronen en samenhang zichtbaar maken
Zoeken naar de oplossing	Zoeken naar wat nu en morgen werkt voor het geheel
Streven naar beheersing / controle	Creëren van een nieuw perspectief, een nieuw verhaal
Streven naar consensus op inhoud	Ruimte maken voor verschil met balans tussen geven en nemen
Grootschalig / planmatig veranderen	Veranderen op menselijke maat via relaties tussen mensen (met naam een gezicht)
De wijsheid zit bij de experts	De wijsheid zit in het systeem
Veranderen met behoud van eigen frame	Veranderen begint met een nieuw frame

Twee taalregisters

- Daadkracht tonen
- Prioriteiten stellen
- Zichtbaar maken
- Doelen stellen
- Plannen van aanpak
- Effectrapportages
- Feiten en cijfers
- Kleine stappen kunnen van grote betekenis zijn
- Problemen hebben geen kern.
We kijken naar complexiteit en samenhang
- Betekenisvol zijn
- Het gaat om de richting en de bandbreedte
- In gesprek gaan en samenwerken
- Van tellen naar vertellen: verhalen over de geleefde werkelijkheid en de losse eindjes
- $N = 1$

Nu we het toch over taal hebben....

Versnellingstafels

Boegbeelden

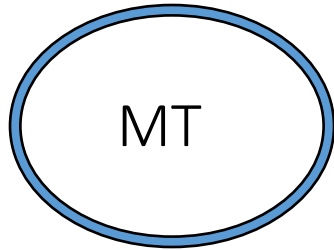
Doorbraaktafels

Doorzettingsmacht

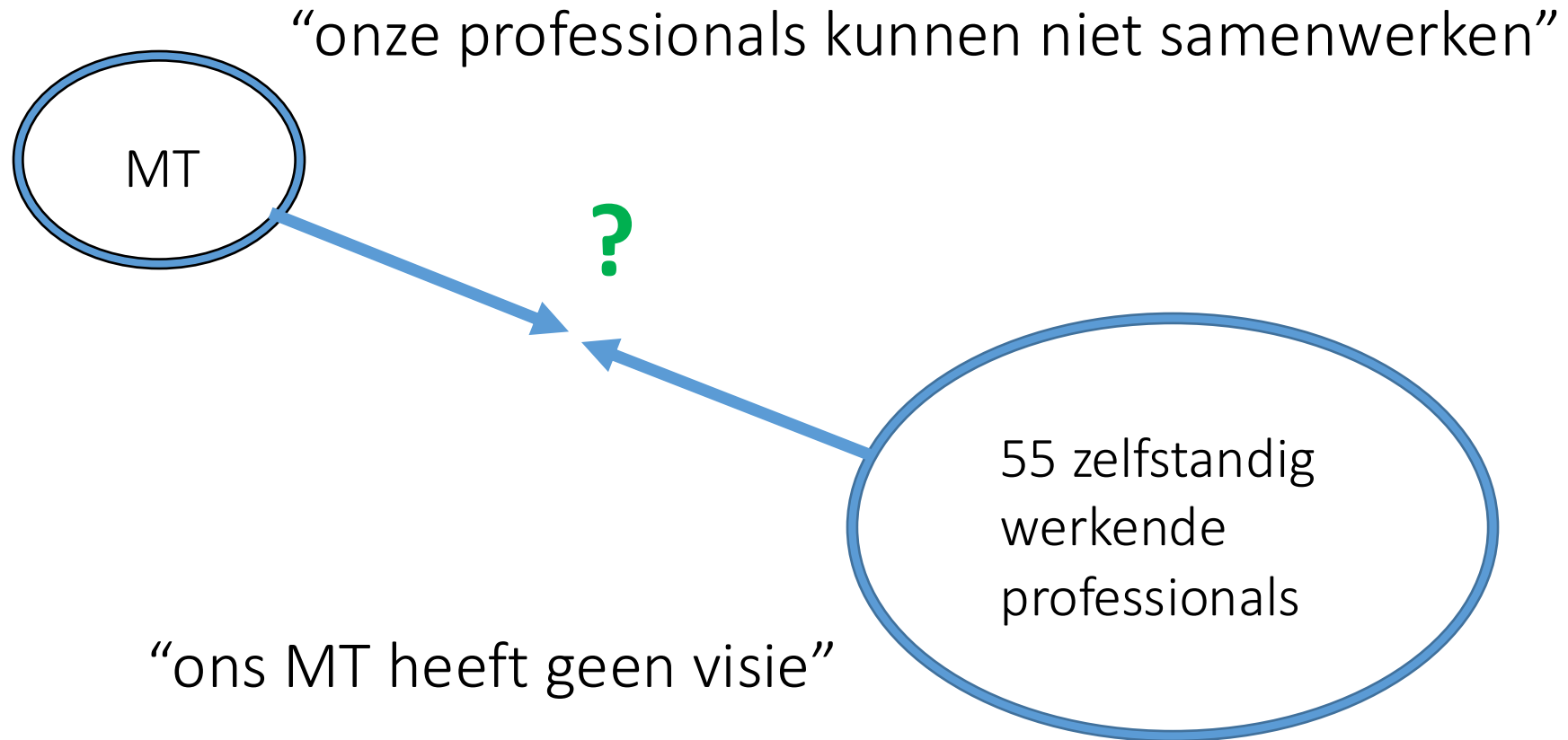
Taskforces

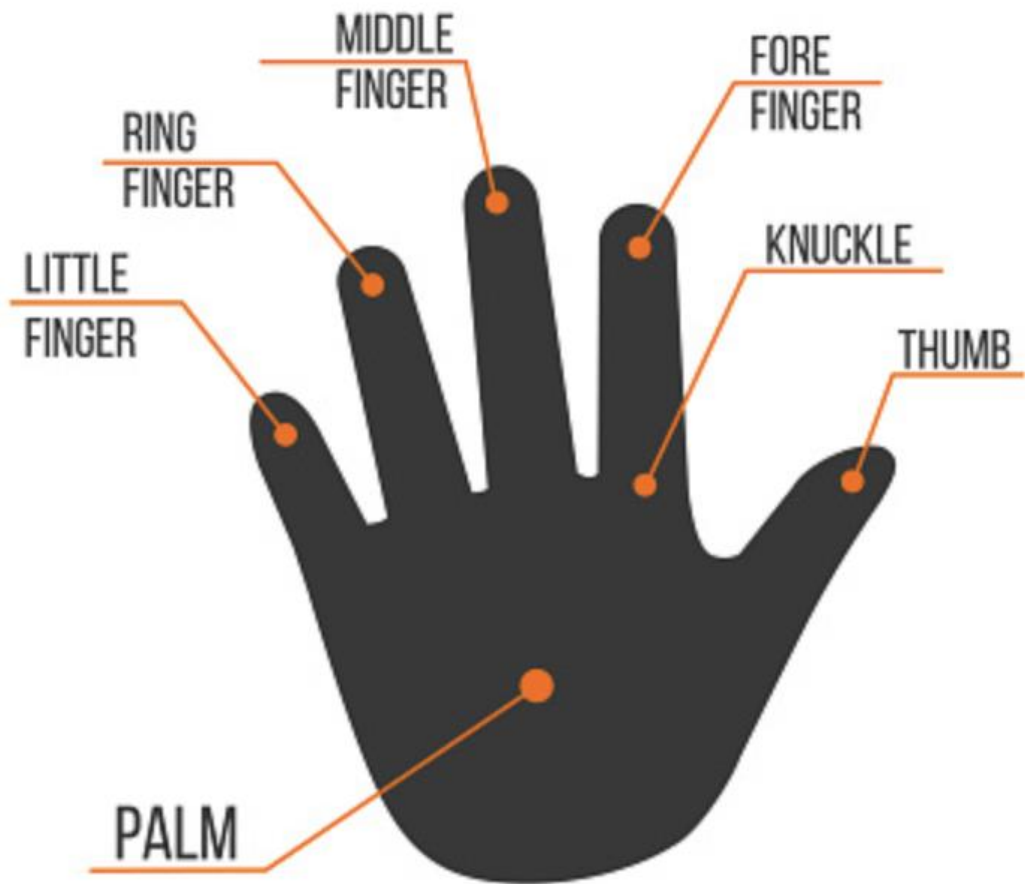
Bestuurlijke kracht

“onze professionals kunnen niet samenwerken”

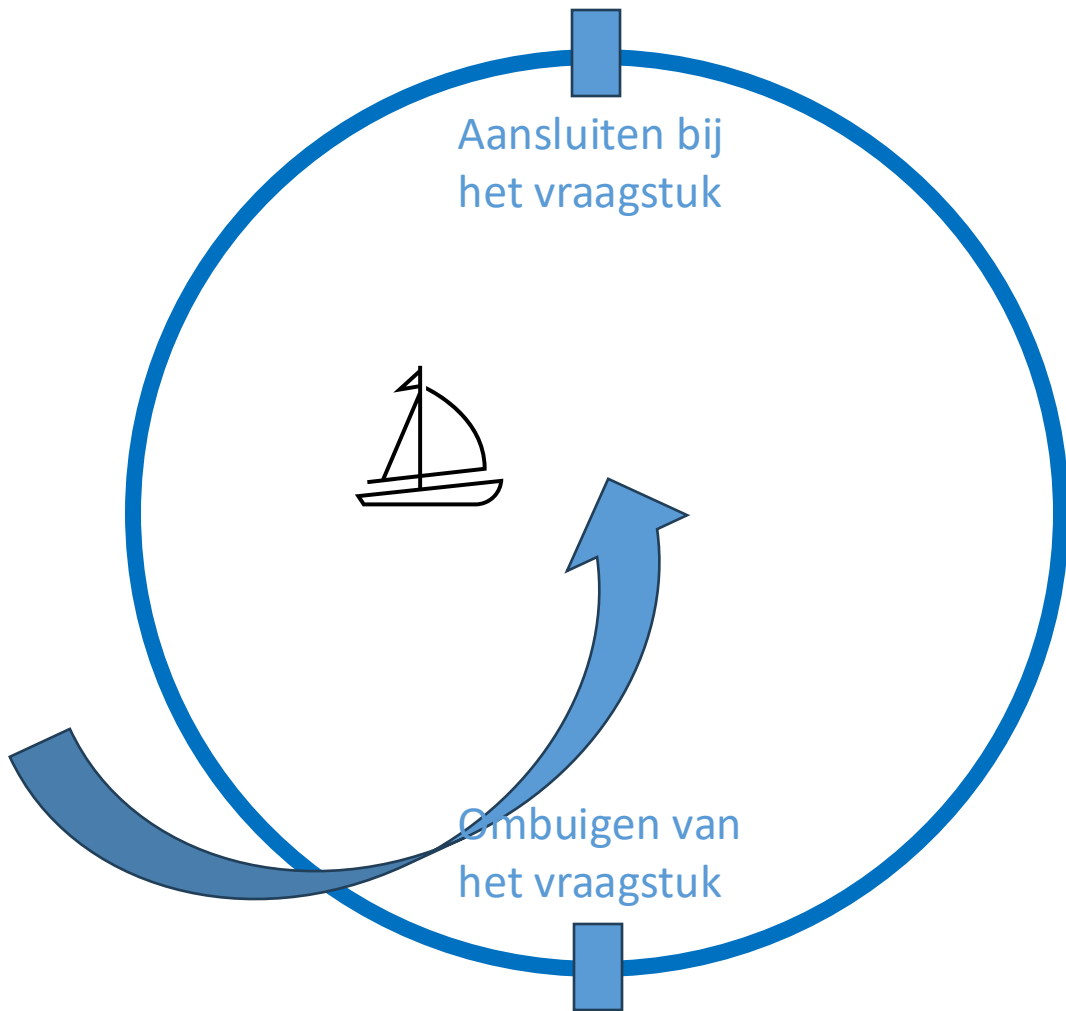
“ons MT heeft geen visie”

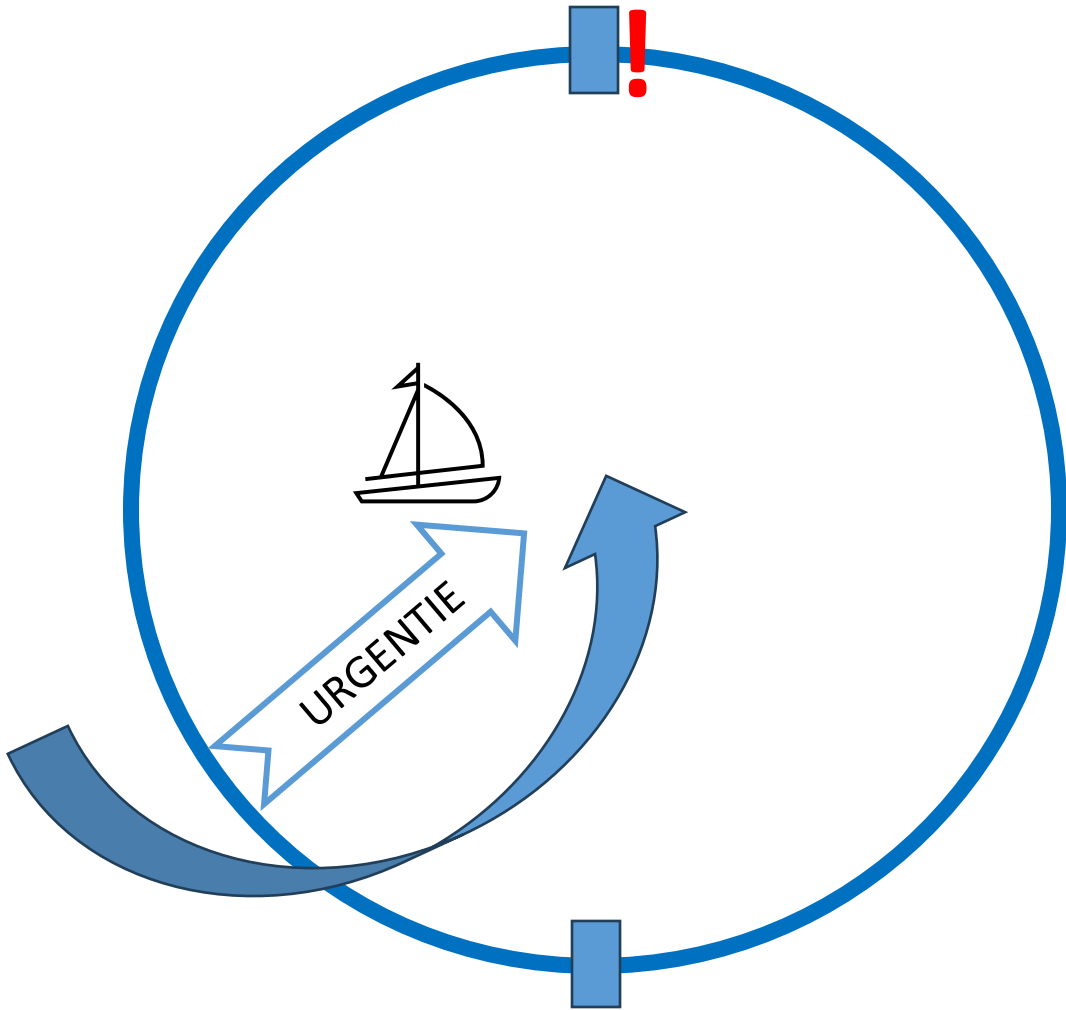
Gregory Bateson

De (eenzame) systeemdenker

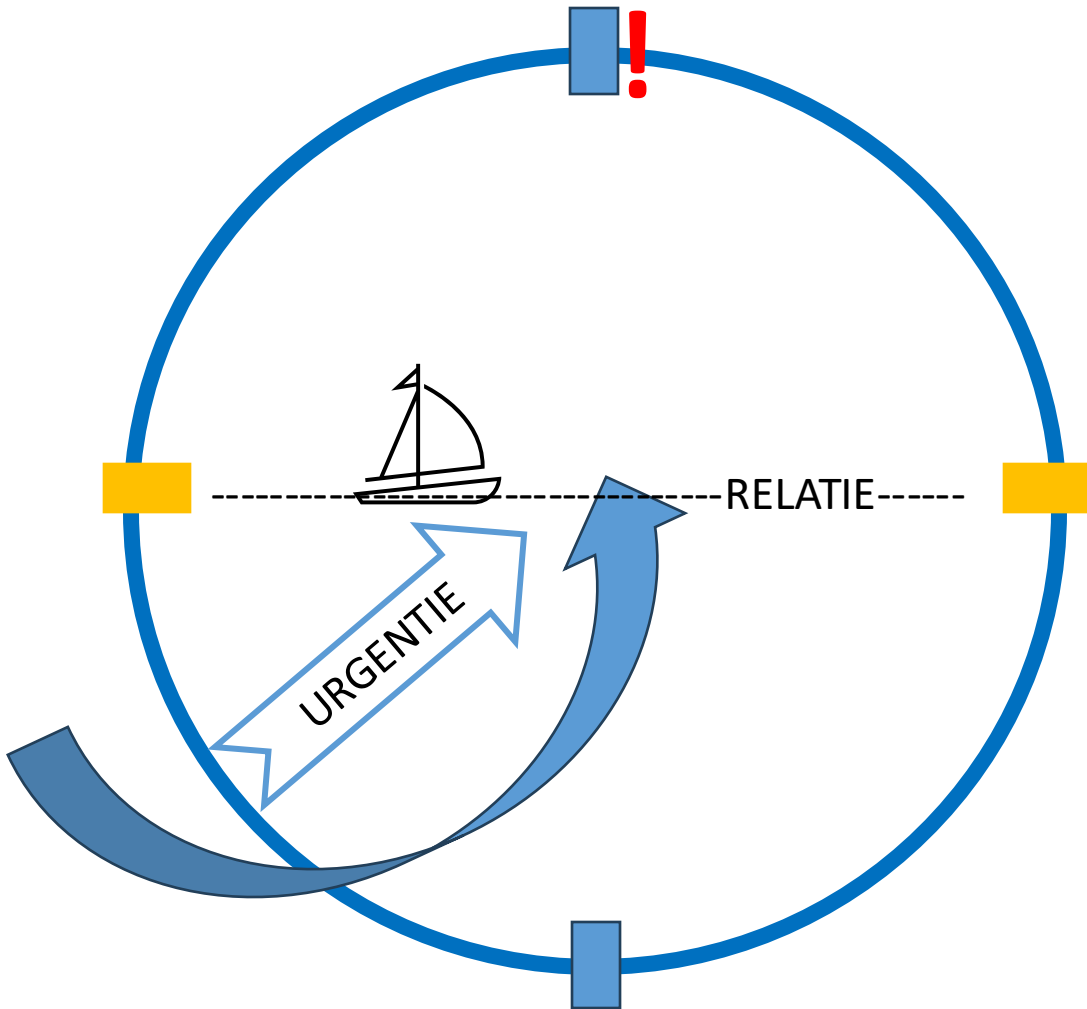
- Welk dominant discours herken ik in de woorden die gesproken worden?
- Welke oplossingsrichting zit besloten in de vraag?
- Mag ik wat anders brengen?
Aansluiten bij of ombuigen van het vraagstuk

Urgentie!

- Een (langdurig) vastlopend systeem heeft geen tijd, maar heeft haast
- Visies en posities verstarren
- Urgentie doet een sterk beroep op de systeemdenker: vertragen of verrijken?

De relatie

- Mag het over de onderlinge relaties gaan?
- Neutraliteit is nieuwsgierigheid: iedereen horen
- Meerzijdige partijdigheid – hoe ben je partijdig aan alle betrokkenen in de ogen van alle betrokkenen?

Een relatie kun je geen hand geven

Hoe kijk je naar relaties?

Want je kunt ze niet zien

Hoe praat je met relaties?

Want ze zeggen niks terug

Hoe intervenueer je in relaties?

Want ze hebben geen substantie

Streepjestaal

1. Er zijn geen losse problemen, problemen zitten altijd aan mensen vast (van Dongen)
2. Er zijn geen losse mensen, wij zijn 'relational beings' (Gergen)
3. De kwaliteit van de relatie is 'meta' ten opzichte van de inhoud (Watzlawick)

“Zijn die parels echt?”

Chantal Emmy

Relatienetwerken

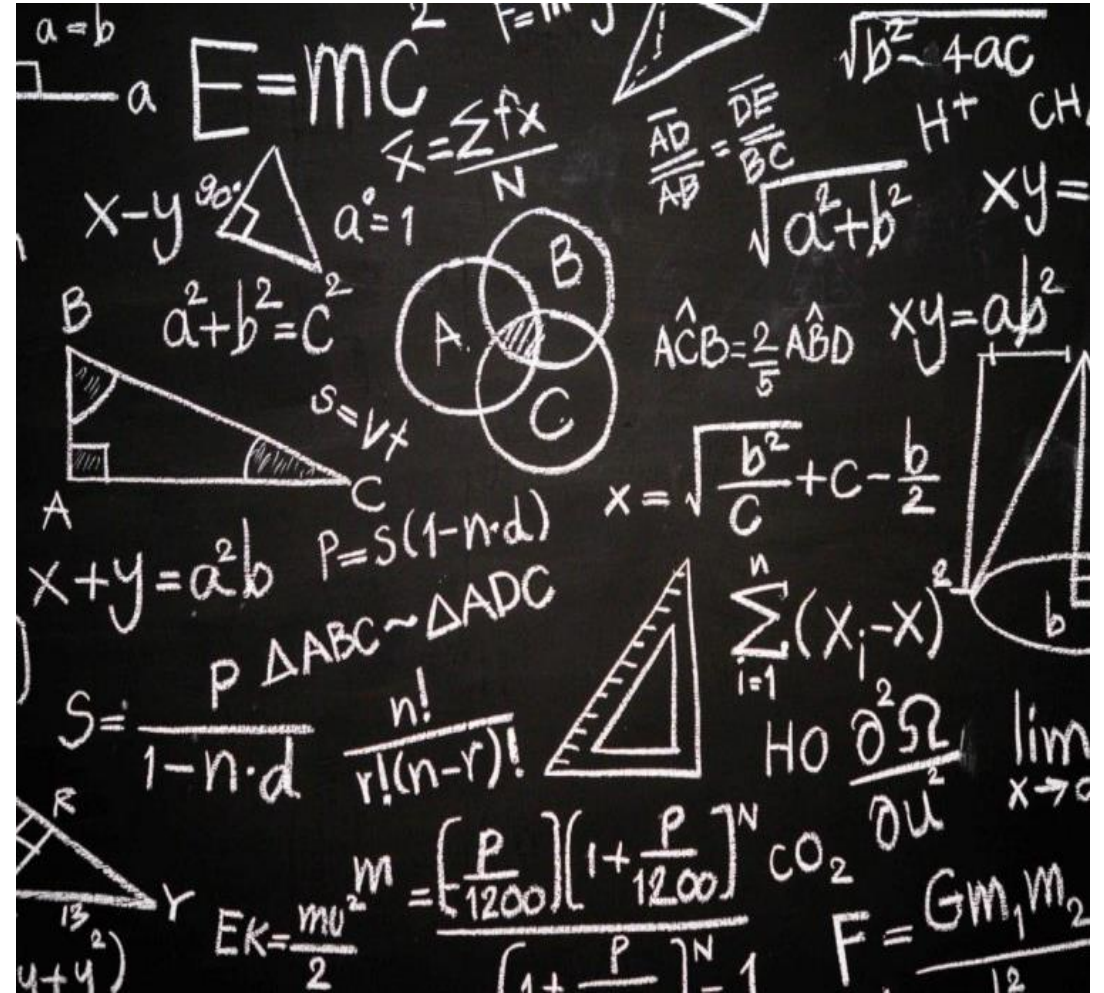
De wiskunde als metafoor

$$5 + 3 = 8$$

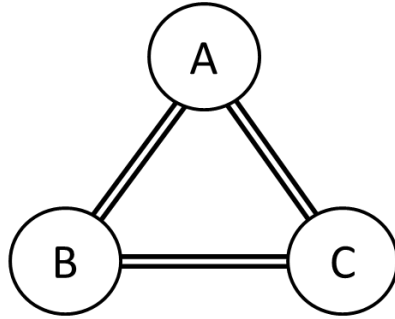
$$5 - 3 = 2$$

$$5 \times 3 = 15$$

$$5 : 3 = 1,67$$

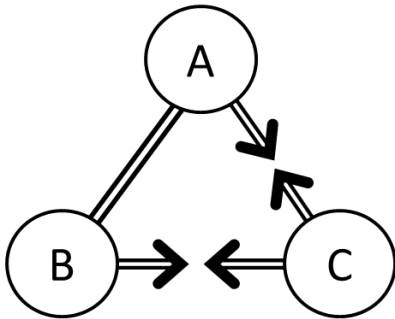

Relatiewiskunde
triades

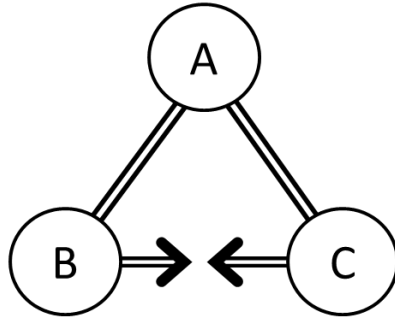

de vriend van mijn vriend
is mijn vriend

evenwicht

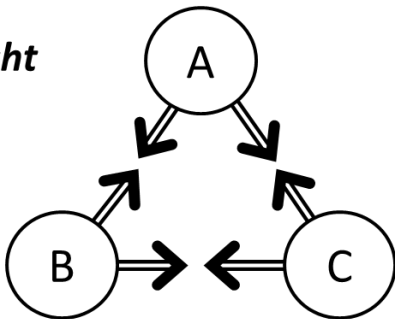

de vijand van mijn vriend
is mijn vijand

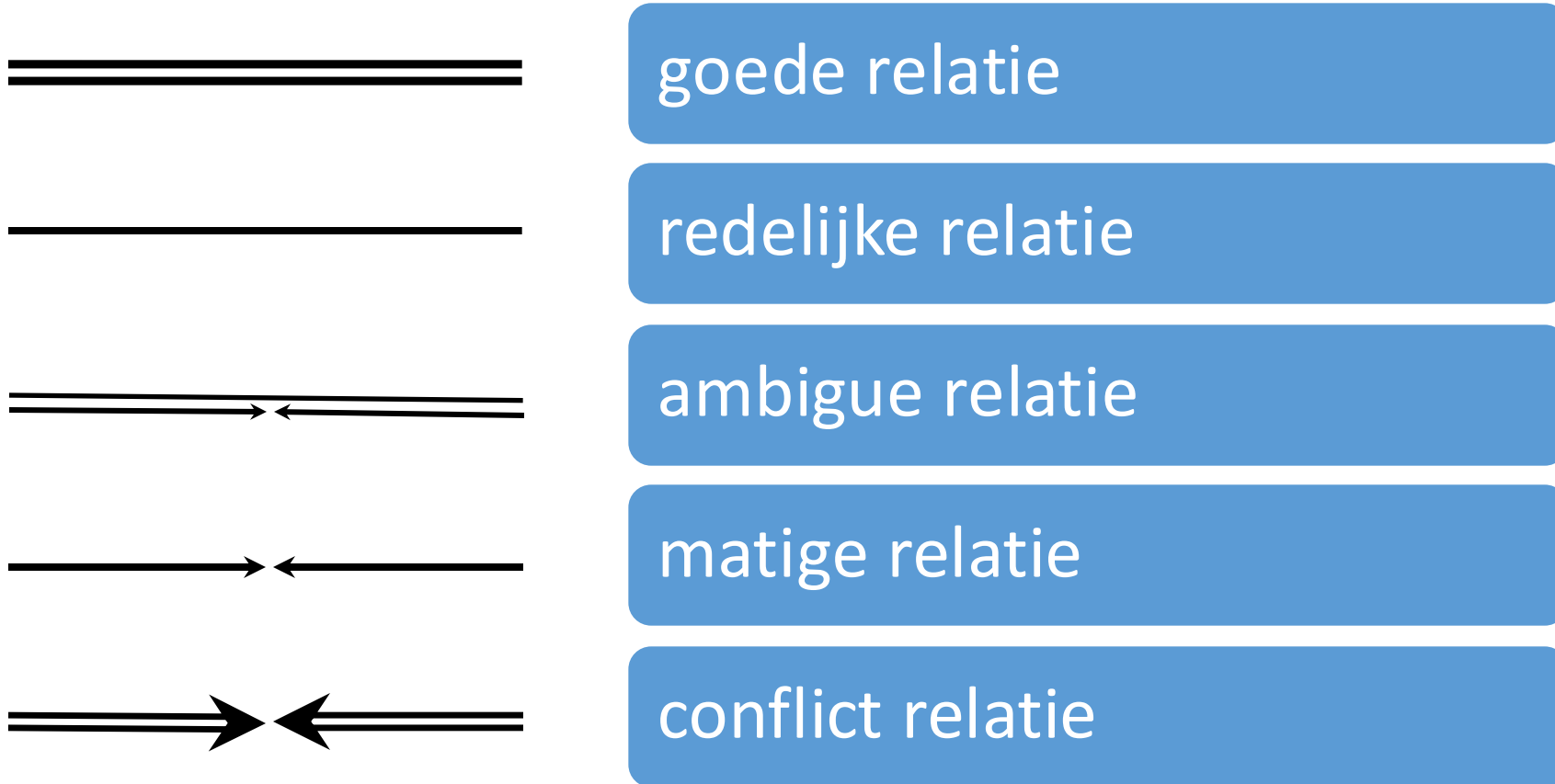
de vijand van mijn vriend
is mijn vriend

geen evenwicht

de vijand van mijn vijand
is mijn vijand

Nuanceren?

Zoekstrategieën voor interventies

Begin niet in het centrum van het conflict, maar net ernaast

Versterk meervoudige partijdigheid:

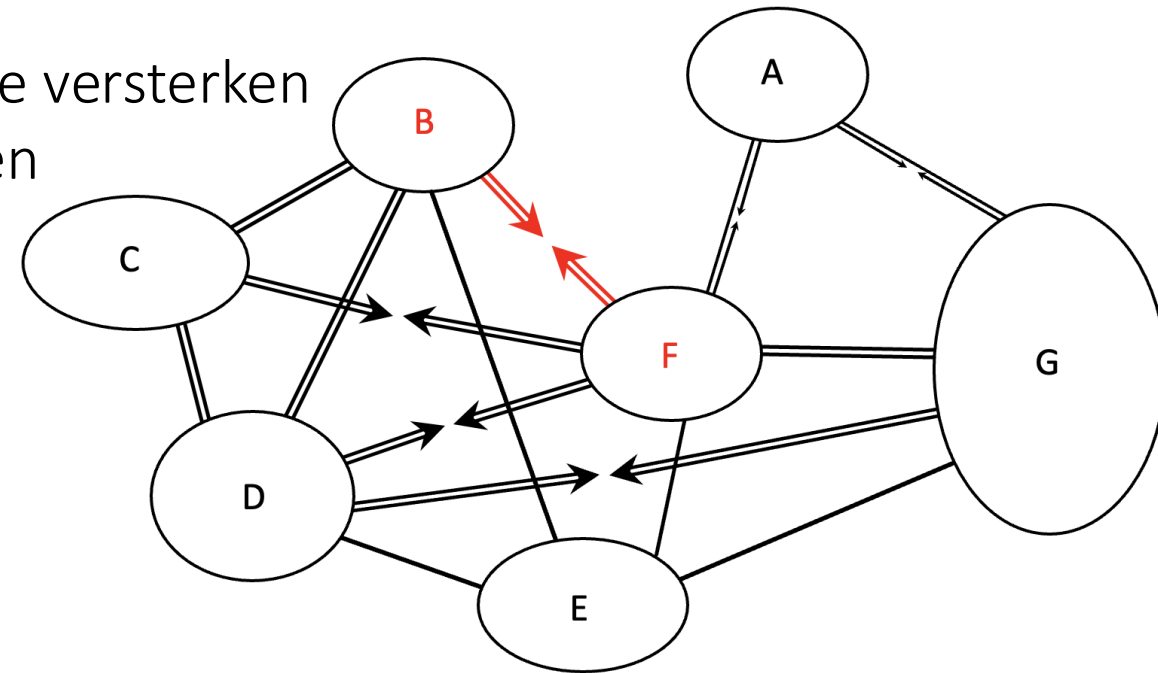
- Door de rol van meervoudige partijdige actoren te versterken
- Door meervoudig partijdige mensen toe te voegen

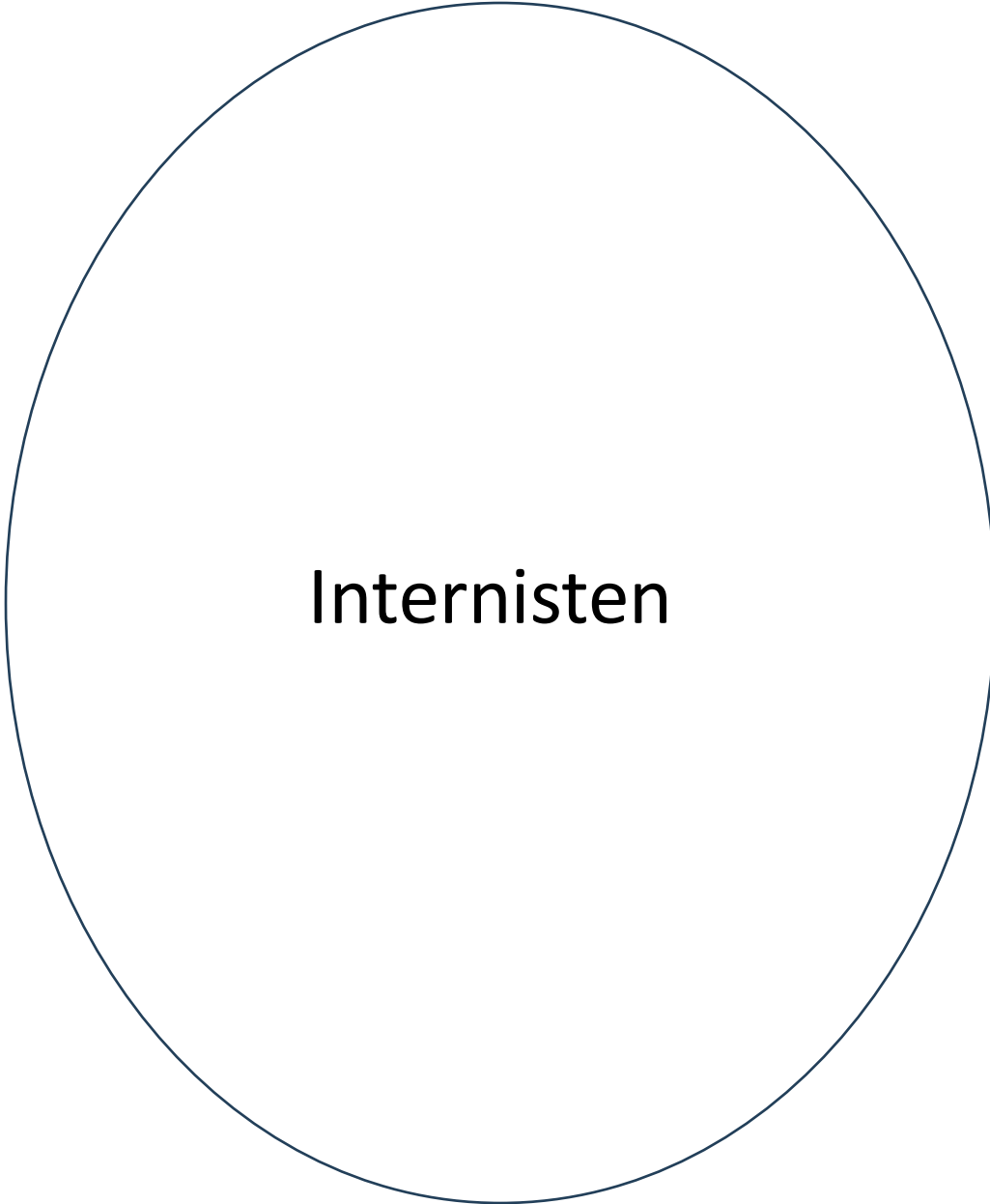
Maak verbindingen waar geen verbindingen zijn

Maak relaties losser die te hecht zijn geworden

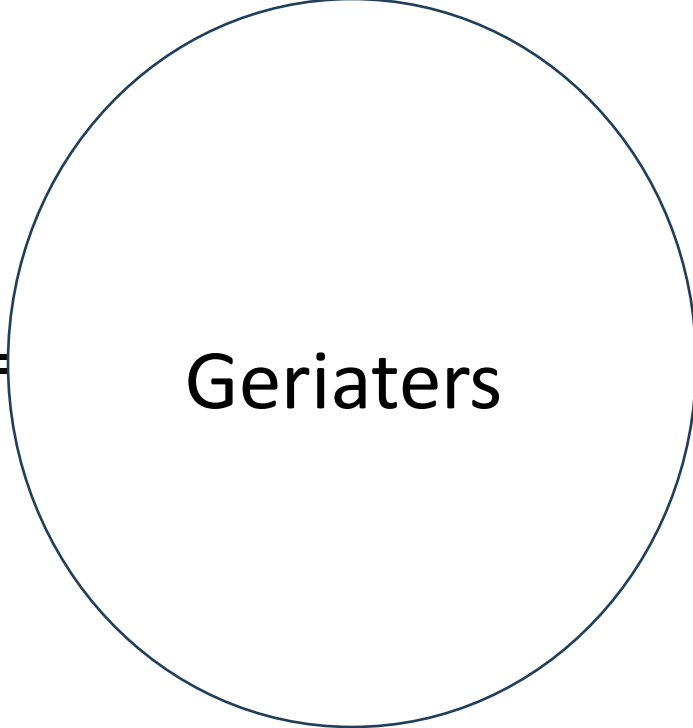
Benut daarbij (kleine) verschillen:

wie binnen een coalitie zou het eerst geneigd zijn om een stap te zetten?

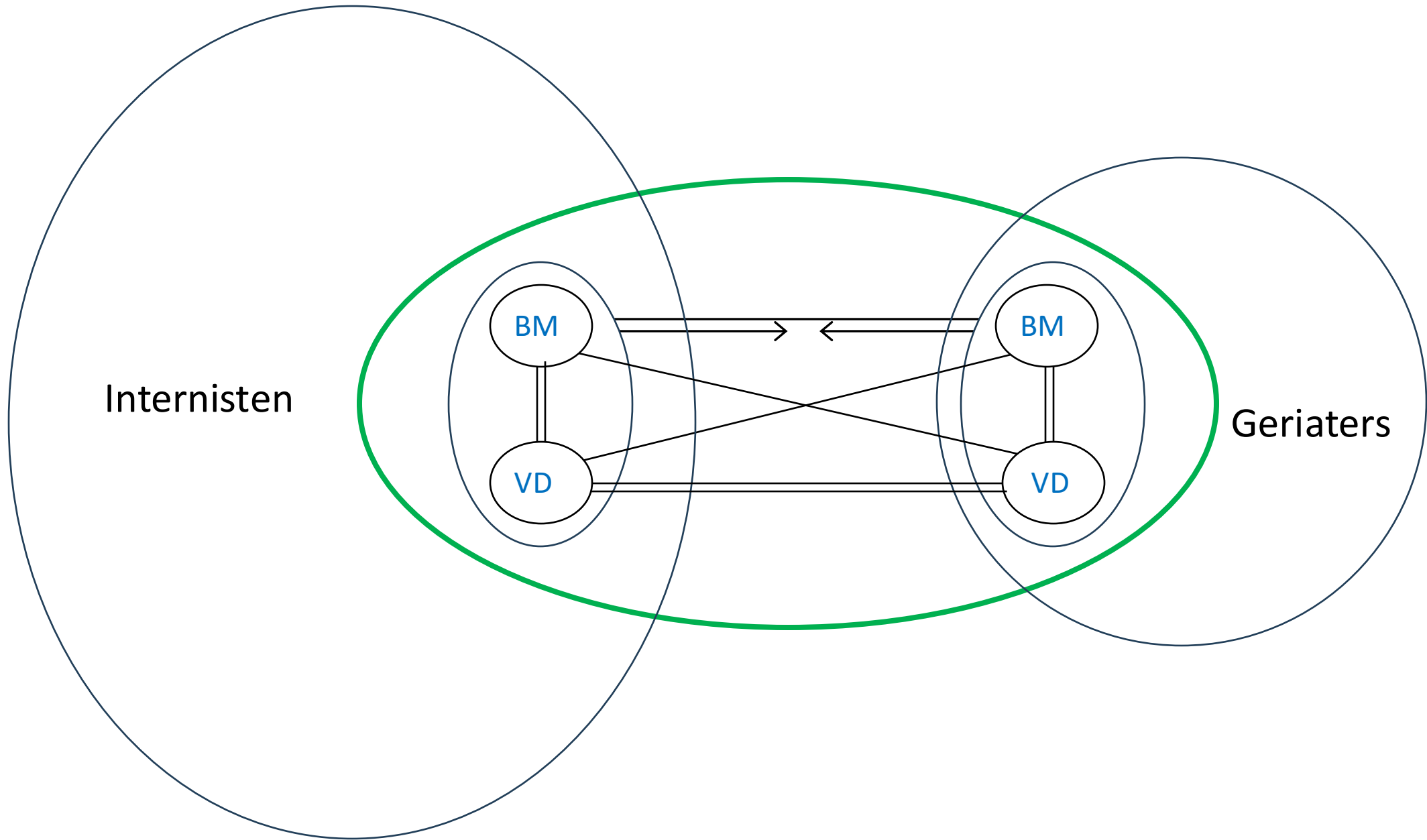

Internisten

Geriaters

Hoe lopen onze gebaksgrenzen?

Wie zijn onze vredesduiven?

Hoe herdefinieer ik mijn vraagstuk in termen van een **samenwerkingsvraagstuk**, zodanig dat deze formulering door iedereen gehoord kan worden?

Wat is mijn **Systeem In Focus (SIF)**?

- Wie hebben last van het probleem?
- Wie kunnen bijdragen aan een oplossing?
- Wie zou nu kunnen denken: waarom sta ik hier niet bij?

De taal van tussenpersonen

- Mild autonoom
- Losjes verbonden
- Meer pragmatisch dan ideologisch of strategisch
- Mensen van weinig woorden
- Hun taal is feitelijk
- Oog voor relaties en context
- Zien uit zichzelf geen rol voor zichzelf weggelegd

Informatie verzamelen over de streepjes

Verschilvraag:

Tussen wie en wie is de spanning het grootst?

Triadische gedragsvraag:

Als het echt spannend wordt tussen B en F, wat doet D dan?

Gedragseffectvraag:

En wat is het effect van D op E?
Wat zie je daar gebeuren?

Verschilvraag:

Wie vanuit G zou er nog het meest ervoor voelen om eens een kopje koffie met B te gaan drinken?

